

# THƠ VỊNH TRANH CHĂN TRÂU ĐẠI THỪA



**TÂM MINH NGÔ TĂNG GIAO**  
chuyển dịch thơ

(bản tiếng Anh “MANUAL OF ZEN BUDDHISM”  
của giáo sư thiền học Daisetz Teitaro Suzuki,  
Grove Press, New York, 1960)



### 1. UNDISCIPLINED

With his horns fiercely projected in the air the beast snorts,  
Madly running over the mountain paths,  
farther and farther he goes astray!

A dark cloud is spread across the entrance of the valley,  
And who knows how much of the fine fresh herb is trampled  
under his wild hoofs!

- 1 -

### VÔ KỶ LUẬT

*Chú trâu với một cặp sừng  
Nhô lên hung bạo phía tầng trời cao  
Phi phò miệng thổi mạnh sao,  
Điên khùng trâu chạy qua bao lối mòn,  
Chân trâu lạc lổng trên non  
Ngày càng xa mãi ai còn nhận ra!  
Lối vào thung lũng xa xa  
Mây đen một đám nhạt nhòa giăng ngang,  
Nào ai biết được rõ ràng  
Bao nhiêu đám cỏ mịn màng xanh tươi  
Bị trâu hoảng chạy khắp nơi  
Dưới chân dẫm nát tả tơi đại cuồng!*



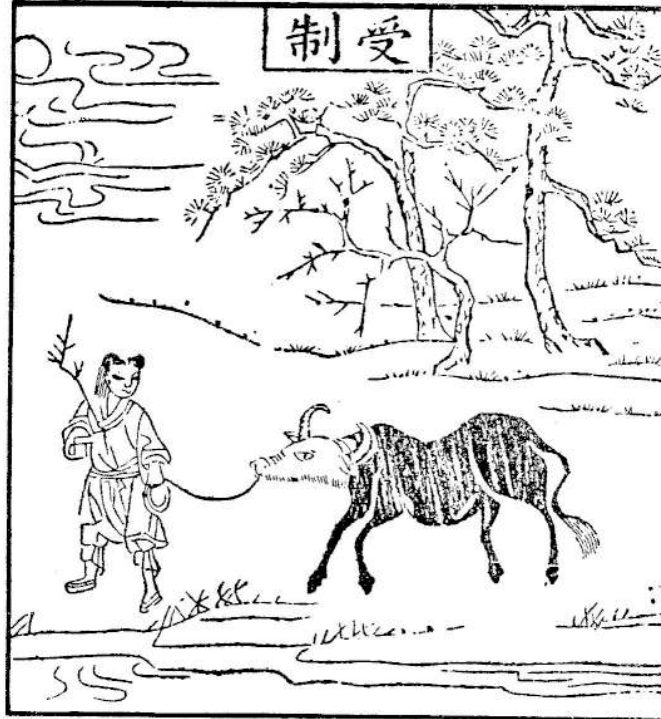
## 2. DISCIPLINE BEGUN

I am in possession of a straw rope, and I pass it through his nose,  
 For once he makes a frantic attempt to run away,  
 but he is severely whipped and whipped;  
 The beast resists the training with all the power  
 there is in a nature wild and ungoverned,  
 But the rustic oxherd never relaxes his pulling tether  
 and ever-ready whip.

- 2 -

## KỶ LUẬT BẮT ĐẦU

*Kiểm ra một sợi dây thừng,  
 Ta bèn xỏ mũi trâu hung dữ liền,  
 Mỗi khi trâu muốn cuồng điên  
 Hung hăng thoát chạy ta bèn quát ngay  
 Cây roi cầm chắc trong tay  
 Quát trâu dữ dội roi này chẳng ngưng;  
 Trâu kia kháng cự vầy vùng  
 Nào đâu có chịu phục tùng người chăn  
 Huấn luyện trâu thật khó khăn  
 Trâu phò sức mạnh dữ dần từ lâu  
 Sẵn trong bản tính của trâu  
 Thú hoang bất trị rừng sâu tung hoành,  
 Nhưng người chăn chốn rừng xanh  
 Không hề buông lỏng tay mình kéo dây  
 Lại còn thêm chiếc roi mây  
 Lúc nào cũng nắm trong tay dòm chừng.*



### 3. IN HARNESS

Gradually getting into harness the beast is now content  
to be led by the nose,  
Crossing the stream, walking along the mountain path,  
he follows every step of the leader;  
The leader holds the rope tightly in his hand  
never letting it go,  
All day long he is on the alert almost unconscious of  
what fatigue is.

- 3 -

### KIỀM CHẾ

*Người chăn kiềm chế chẳng ngừng  
Trâu giờ thuận để dây thừng kéo đi,  
Vượt qua dòng suối thẳm kia,  
Men theo đường núi rậm rì xanh tươi,  
Trâu giờ dây đã thuận rồi  
Đi theo từng bước của người dắt trâu,  
Không hề buông lỏng chút nào  
Người chăn cầm chắc dây vào trong tay,  
Và rồi suốt cả một ngày  
Người chăn cảnh giác, mệt này sá chi.*



#### 4. FACED ROUND

After long days of training the result begins to tell and  
the beast is faced round,  
A nature so wild and ungoverned is finally broken,  
he has become gentler;  
But the tender has not yet given him his full confidence,  
He still keeps his straw rope with which the ox is now  
tied to a tree.

- 4 -

#### QUAY LẠI

*Nhiều ngày huấn luyện trôi đi  
Giờ đây kết quả tức thì thấy ngay  
Trâu quay đầu lại tốt thay,  
Man di bản chất lâu ngày đã quen  
Lại thêm bất trị bao phen  
Cuối cùng bị cải hoá liền còn đâu,  
Trâu nay ngoan ngoãn cúi đầu,  
Nhưng người chăn vẫn trước sau dòm chừng  
Chưa hề tin cần tốt cùng,  
Mũi trâu vẫn xỏ dây thừng qua đây  
Bây giờ lại buộc sợi dây  
Quấn ngay vào một thân cây cận kề.*



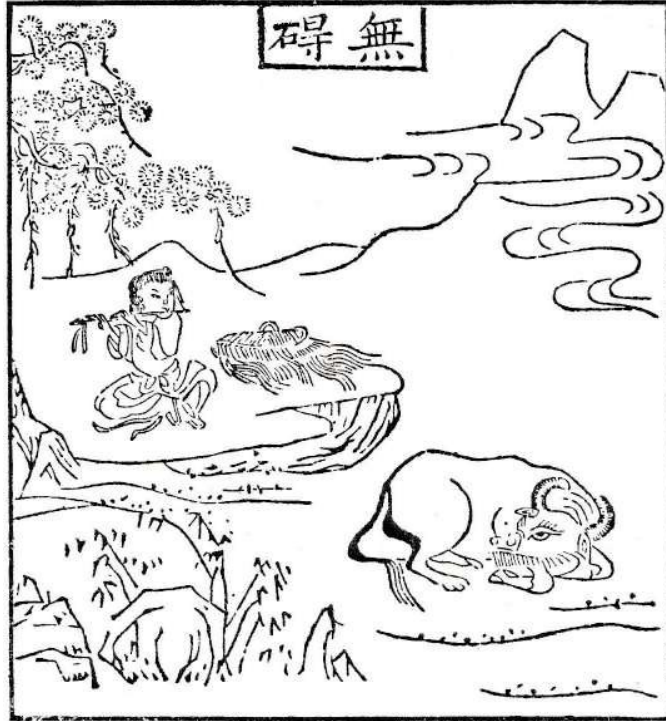
#### 5. TAMED

Under the green willow tree and  
by the ancient mountain stream,  
The ox is set at liberty to pursue his own pleasures;  
At the eventide when a grey mist descends on the pasture,  
The boy wends his homeward way  
with the animal quietly following.

- 5 -

### THUẦN PHỤC

*Dưới cây dương liễu xanh rì  
Bên dòng suối cũ thâm thì trên non,  
Chú trâu được thả ra luôn  
Dong chơi thoải thích không còn ngại chi;  
Đến chiều bóng tối sắp về  
Sương mù buông xuống giăng che cánh đồng,  
Trẻ chăn trâu nọ thông dong  
Lên đường quay lại nhà cùng chú trâu  
Trâu hiền lặng lẽ theo sau  
Bước chân thuần phục, cúi đầu thành thoi.*



#### 6. UNIMPEDED

On the verdant field the beast contentedly lies  
 idling his time away,  
 No whip is needed now, nor any kind of restraint;  
 The boy too sits leisurely under the pine tree,  
 Playing a tune of peace, overflowing with joy.

- 6 -

#### KHÔNG CÒN NGĂN TRỞ

*Giờ trên đồng cỏ xanh tươi  
 Chú trâu thoải mái nằm chơi an nhàn  
 Không còn công chuyện để làm  
 Mặc thời gian cứ nhẹ nhàng trôi đi,  
 Nay thời roi vọt cần chi  
 Cản ngăn, kiềm chế cần gì nữa đây;  
 Trẻ chăn trâu cũng rảnh tay  
 Ung dung ngồi dưới gốc cây thông già,  
 Tấu lên một khúc hoan ca  
 Thanh bình điệu hát, chan hoà niềm vui.*



#### 7. LAISSEZ FAIRE

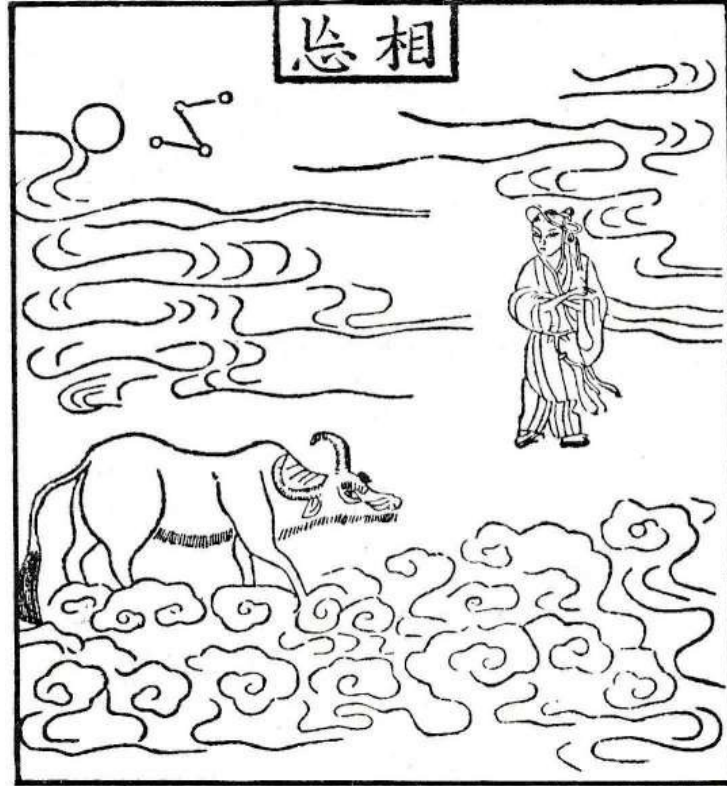
The spring stream in the evening sun flows languidly  
 along the willow-lined bank,  
 In the hazy atmosphere the meadow grass is seen  
 growing thick;  
 When hungry he grazes, when thirsty he quaffs,  
 as time sweetly slides,  
 While the boy on the rock dozes for hours  
 not noticing anything that goes on about him.

- 7 -

#### ĐỀ MẶC

*Suối xuân róc rách chảy xuôi  
 Trời chiều bảng lảng buông lời ánh vàng  
 Dọc theo bờ liễu giăng hàng,  
 Hiện trong khung cảnh hôn hoàng mù sương  
 Cánh đồng cỏ mượt thơm hương  
 Dường như khởi sắc nồn nường rậm thêm;  
 Đói lòng trâu cứ an nhiên  
 Ung dung gặm cỏ gần bên mặc tình,  
 Khi trâu khát nước dạo quanh  
 Tim dòng suối mát trong lành uống thoi,  
 Thời gian êm ái nhẹ trôi,  
 Trong khi trên tảng đá nơi cạnh bờ  
 Trẻ kia thiếp ngủ hàng giờ  
 Mặc trâu lui tới nhớn như một mình.*





#### 8. ALL FORGOTTEN

The beast all in white now is surrounded by the white clouds,  
 The man is perfectly at his ease and care-free,  
 so is his companion;  
 The white clouds penetrated by the moon-light  
 cast their white shadows below,  
 The white clouds and the bright moon-light  
 – each following its course of movement.

- 8 -

#### TẤT CẢ ĐỀU QUÊN LÃNG

*Giờ trâu trắng hết thân hình  
 Và mây trắng bạc vây quanh trâu rồi,  
 Người chăn cũng tự tại thôi  
 Tới thời thoải mái, qua hồi lo âu  
 Chú trâu cũng vậy, theo sau  
 Bước chân lững thững khác đâu chút nào;  
 Đám mây trắng bạc trên cao  
 Ánh trắng chiếu xuống rọi vào đồng xanh,  
 Lững lờ mây trắng trôi nhanh  
 Chuyển đi cùng ánh trắng thanh xuôi dòng.*



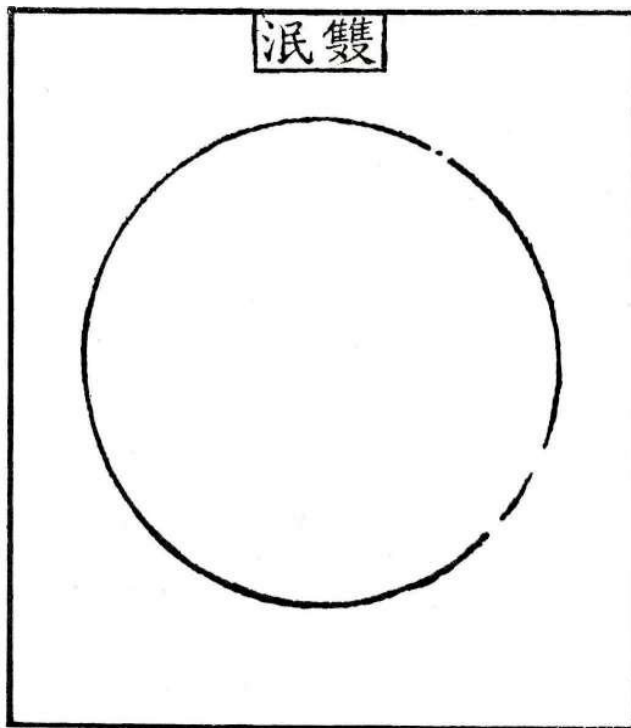
### 9. THE SOLITARY MOON

Nowhere is the beast, and the oxherd is master of his time,  
 He is a solitary cloud wafting lightly along the mountain peaks;  
 Clapping his hands he sings joyfully in the moon-light,  
 But remember a last wall is still left  
 barring his homeward walk.

- 9 -

### MẶT TRĂNG CÔ ĐƠN

*Trâu giờ không thấy hình dung  
 Trẻ chăn trâu bỗng thông dong hoàn toàn,  
 Tựa mây một đám an nhàn  
 Cô đơn trôi dọc non ngàn đỉnh cao;  
 Vỗ tay gõ nhịp ngẫu ngao  
 Trẻ vui ca hát vọng vào trăng trong,  
 Nhớ còn một ải cuối cùng  
 Vẫn gây trở ngại cho từng bước đi  
 Cần đem đột phá tức thì  
 Mới mong trọn vẹn quay về nhà thôi.*



10. BOTH VANISHED

Both the man and the animal have disappeared, no traces are left,  
The bright moon-light is empty and shadowless  
With all the ten-thousand objects in it;  
If anyone should ask the meaning of this,  
Behold the lilies of the field and  
its fresh sweet-scented verdure.

- 10 -

**BIẾN ĐI CẢ HAI**

*Người và trâu đều biến rồi  
Không lưu vết tích lại nơi chốn này,  
Ánh trăng cũng trống vắng thay  
Tương hình muôn vật trong đây nhạt nhòa  
Không còn hình dạng phô ra;  
Nếu ai thắc mắc để mà hỏi han  
Hãy nhìn hoa huệ bạt ngàn  
Cỏ xanh thơm ngát tràn lan trên đồng.*



**TÂM MINH NGÔ TÀNG GIAO**  
chuyển dịch thơ

(bản tiếng Anh "MANUAL OF ZEN BUDDHISM"  
của giáo sư thiền học Daisetz Teitaro Suzuki,  
Grove Press, New York, 1960)